

Михайлишин А.І.

Міністерство освіти і науки України
ДВНЗ «Прикарпатський національний університет ім. Василя Стефаника»
Факультет історії, політології і міжнародних відносин

Кафедра міжнародних
економічних відносин

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ для підготовки курсових робіт з навчальної дисципліни «Міжнародні економічні відносини»

м. Івано-Франківськ
2019

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА»
ФАКУЛЬТЕТ ІСТОРІЇ, ПОЛІТОЛОГІЇ І МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН**

**Кафедра міжнародних
економічних відносин**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
для підготовки курсових робіт з навчальної дисципліни
«Міжнародні економічні відносини»**

**Івано-Франківськ
2019 р.**

УДК 339.5

ББК

Методичні рекомендації для підготовки курсових робіт з навчальної дисципліни «Міжнародні економічні відносини» для студентів денної та заочної форми навчання спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» / [уклад. Михайлишин Л.І.] – Івано-Франківськ : ПП «Талья», 2019. – 40 с.

Укладач: *Лілія Іванівна Михайлишин*, д.е.н, доц.

Відповідальний за випуск: *Лілія Іванівна Михайлишин*, д.е.н, доц.,
завідувач кафедри міжнародних економічних відносин

Рецензенти: *Пилипів Н. І.* – д.е.н., професор, зав. кафедри теоретичної та прикладної економіки ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”;
Миценко І.М. – д.е.н., професор, зав. кафедри міжнародних економічних відносин Кіровоградський національний технічний університет;

Схвалено

*на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин
(протокол № 1 від «28» серпня 2018 р.)*

*Оновлено, доповнено та перезатверджено на засіданні кафедри
міжнародних економічних відносин
(протокол № 1 від «27» серпня 2019 р.)*

Рекомендовано

*Вченою радою факультету історії, політології і міжнародних відносин
(протокол № 1 від «29» серпня 2018 р.)*

*Рекомендовано зі змінами та доповненнями
Вченою радою факультету історії, політології і міжнародних відносин
(протокол № 1 від «29» серпня 2019 р.)*

ЗМІСТ

1. Вступ	4
2. Мета та завдання курсової роботи з дисципліни «Міжнародні економічні відносини»	5
3. Завдання на курсову роботу	6
4. Склад, обсяг і структура курсової роботи	7
5. Вказівки до виконання розділів курсової роботи	10
6. Рекомендації до виконання вступу	16
7. Рекомендації до виконання графічної частини курсової роботи	17
8. Правила оформлення списку використаних джерел і літератури, посилань	20
9. Вказівки про порядок захисту роботи	22
10. Список інтернет-ресурсів, рекомендованих до використання при підготовці курсової роботи	26
11. Зразки оформлення титульної сторінки, змісту, списку джерел та літератури, інших елементів роботи	27

1. ВСТУП

Забезпечення високих стандартів якості освіти та максимальне стимулювання навчально-наукової діяльності студентів, як майбутніх високопрофесійних представників певної сфери зайнятості, вимагає не лише дотримання методики викладання передбачених дисциплін, а й становлення ефективної системи контролю засвоєння пройденого матеріалу. Базовими принципами такої системи виступають універсальність, багатогранність і практичність навчального процесу, при чому кожен з них повинен забезпечуватись в будь-якій сфері навчальної роботи. Концепція розвитку кафедри міжнародних економічних відносин регламентує педагогічну діяльність персоналу в сфері надання знань і вмінь студентам, що здані адаптувати їх до сучасних умов функціонування вітчизняної економіки забезпечивши тим самим здатність самостійно здійснювати свою професійну діяльність. Реалізація таких цілей вимагає збільшення обсягу виконання прикладного роду робіт дослідницького, навчального і наукового характеру. Комплексним засобом забезпечення виконання таких сфер навчальної роботи є курсова робота з базових дисциплін спеціальності.

В результаті виконання курсової роботи з навчальної дисципліни «Міжнародні економічні відносини» кожен студент поглиблює свої знання в рамках наукових інтересів, що передбачені програмою фахової підготовки в результаті чого підвищується не лише рівень теоретичної підготовки студента, а забезпечується практичність його знань обраної теми (фахового характеру). В процесі організації виконання курсової роботи особлива увага приділяється самостійному опрацюванню теоретичних засад обраної теми, забезпеченню аналітичної діяльності та творчого мислення.

Пропоновані методичні рекомендації висвітлюють зміст і методику виконання курсової роботи студентами спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини».

Оскільки курсова робота є самостійною, творчою науковою працею, то вона є обов'язковою для написання всіма студентами, які здобувають професійну освіту відповідного фаху.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ З ДИСЦИПЛІНИ «МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ»

Курсова робота є одним із видів наукової роботи, самостійним навчально-науковим дослідженням студента, виконується на III-му курсі з навчальної дисципліни «Міжнародні економічні відносини» та поєднує кілька дисциплін професійної підготовки бакалавра. Виконання курсової роботи має за мету дати студентам навички проведення наукового дослідження, розвинути у них навички творчої самостійної роботи, оволодіння загальнонауковими і спеціальними методами сучасних наукових досліджень, поглибленим вивченням будь-якого питання, теми чи проблеми в відповідній галузі діяльності. Згідно з Положенням про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах України курсова робота виконується з метою закріплення, поглиблення і узагальнення знань, одержаних студентами за час навчання та їх застосування до комплексного вирішення конкретного фахового завдання.

Курсова робота допомагає студентові системно показати теоретичні знання, оволодіти первинними навичками дослідної роботи, збирати дані, аналізувати, творчо осмислювати, формулювати висновки, пропозиції та рекомендації з предмету дослідження. Тут є слушна нагода проконтролювати знання і вміння студента, правильно організувати дослідну роботу, оформити її результати і показати готовність до виконання підсумкової роботи з фаху. Виконання курсової роботи повинне сприяти поглибленому засвоєнню лекційного курсу з дисципліни «Міжнародні економічні відносини» і отриманню навичок у галузі вирішення практичних завдань. Це потребує від студента не тільки знань загальної і спеціальної літератури з теми, а й умінь проводити економіко-математичні та інші дослідження, пов'язувати питання теорії з практикою, робити узагальнення, формувати висновки та пропозиції з поліпшення ефективності діяльності фахівців в відповідній галузі.

Метою виконання курсової роботи з навчальної дисципліни «Міжнародні економічні відносини» є систематизація, закріплення та розширення теоретичних знань, їхнє застосування для вирішення конкретного практичного завдання відповідно до вимог ОКХ з певної галузі знань, напрямку підготовки, спеціальності, спеціалізації.

Для досягнення цієї мети у роботі вирішуються такі завдання:

- систематизація та поглиблення теоретичних знань у контексті вирішення певних практичних завдань;
- формулювання конкретної прикладної проблеми, що не знайшла достатнього висвітлення у науковій літературі та не вирішена на практиці;
- самостійне обґрунтування шляхів і засобів вирішення визначеної проблеми;
- формування висновків, рекомендацій і пропозицій за результатами проведеного дослідження.

Тематика курсових робіт з навчальної дисципліни «Міжнародні економічні відносини» має тісно пов'язуватися з практичними потребами конкретного фаху.

3. ЗАВДАННЯ НА КУРСОВУ РОБОТУ

З метою правильної організації і координації процесу виконання курсової роботи науковий керівник погоджує для кожного студента завдання на курсову роботу. Завдання на курсову роботу являє собою закріплений бланк (*додаток Б*), який заповнюється (вручну або за допомогою текстового редактора) і підписується студентом, після чого затверджується науковим-керівником курсової роботи. Затверджене завдання на курсову роботу є одним із елементів структури курсової роботи (див. розділ 4).

Розробка завдання на курсову роботу здійснюється відповідно до обраної студентом теми. Тематика курсових робіт розробляється науковим керівником і в подальшому погоджується на засіданні кафедри. Однак це не позбавляє можливості студента за погодженням із кафедрою сформулювати тему самостійно. Студент подає заяву на ім'я завідувача кафедри з чітко сформульованою назвою теми курсової роботи, а при бажанні зазначає прізвище науковою керівника. Тема курсової роботи і науковий керівник закріплюються за студентом рішенням кафедри. Зміна затвердженої теми курсової роботи допускається лише як виняток при наявності поважних причин.

Основними реквізитами завдання на курсову роботу є:

1. Назва вузу;
2. Кафедра на якій виконується відповідна робота;
3. Назва дисципліни;
4. Спеціальність студента, котрий виконує курсову роботу;
5. Назва групи і номер семестру (ів) в якому виконується курсова робота;
6. Прізвище, ім'я, по батькові студента;
7. Назва теми курсової роботи;
8. Термін здачі студентом закінченої роботи;
9. Перелік питань, які належить розробити студенту;
10. Дата погодження завдання курсової роботи
11. Підпис наукового керівника;

При розробці і затвердженні завдання на курсову роботу варто врахувати, що курсова робота з може бути роботою реферативного характеру, роботою науково-дослідного характеру або ж роботою з аналізу конкретної ситуації.

4. СКЛАД, ОБСЯГ І СТРУКТУРА КУРСОВОЇ РОБОТИ

Після затвердження завдання на курсову роботу студент за погодженням з науковим керівником розробляє план роботи, підбирає список літератури і опрацьовує необхідні нормативно-правові акти, а також визначає строки і складає орієнтований графік написання курсової роботи. Обов'язковим правилом вибору теми є те, що йому має передувати належна теоретична підготовка, тобто відповідне оволодіння необхідним матеріалом по фаху майбутньої діяльності студента.

Основними структурними елементами курсової роботи є:

- титульний аркуш;
- завдання на курсову роботу;
- відгук наукового керівника на курсову роботу;
- зміст;
- перелік умовних позначень (при необхідності);
- вступ;
- перший (теоретичний) розділ (при необхідності може складатись з підрозділів);
- другий (аналітичний) розділ (при необхідності може складатись з підрозділів);
- третій (конструктивний, практичний, рекомендаційний) розділ (при необхідності може складатись з підрозділів);
- висновки (заключна частина);
- список використаних джерел;
- додатки (при необхідності).

Усі вищевказані структурні елементи курсової роботи повинні відповідати встановленим вимогам.

Титульний аркуш курсової роботи містить: найменування міністерства, вищого навчального закладу, факультету та кафедри, де виконана робота; тему курсової роботи; прізвище, ім'я, по батькові автора; напрям підготовки спеціальність та назву групи в якій навчається студент, що виконує відповідну роботу; посада, вчене звання, наукову ступінь прізвище, ім'я, по батькові наукового керівника; оцінку роботи (за національною шкалою, шкалою навчального закладу і оцінку за ECTS); місто і рік (*Див. додаток А*).

Варто зауважити, що графік оцінки курсової роботи на титульному аркуші заповнюється науковим керівником після перевірки відповідної роботи.

Завдання на курсову роботу є документальним орієнтиром, щодо переліку питань, які необхідно розробити студенту в процесі виконання курсової роботи, містить інформацію про терміни виконання роботи та затверджується безпосередньо науковим керівником курсової роботи (*Див. додаток Б*).

Відгук наукового керівника на курсову роботу являється стандартним уніфікованим бланком, який розробляється на кафедрі. Заповнення відгуку здійснюється науковим керівником після здачі студентом завершеної роботи на кафедру, під час її перевірки. У відгуку вказується ім'я студента (автора

курсвої роботи), курс, група в якій він навчається, час (семестр) захисту, напрям підготовки і тема роботи. Зміст відгуку повинен містити відомості щодо загального рівня виконання роботи, наявних помилок, поправки і зауваження. У відгуку наукового керівника на курсову роботу проставляється загальна оцінка роботи за національною шкалою, шкалою навчального закладу і шкалою ECTS. Відгук вважається не дійсним, якщо на ньому не вказано прізвище, ім'я і по батькові наукового керівника та не поставлено особистий його підпис (Див. додаток В).

План (зміст) подають на початку курсової роботи, він містить найменування усіх розділів, підрозділів та пунктів, підпунктів (якщо вони мають заголовки), зокрема: вступу, розділів, підрозділів (при наявності), загальних висновків, списку використаних джерел і додатків. Якщо план роботи подається як її зміст, то кожному вказаному підрозділу присвоюється номер сторінки (в курсовій роботі) на якій він міститься (Див. додаток Г).

Перелік умовних позначень (символів, одиниць, скорочень і термінів, а також використані маловідомі скорочення, нові символи) може бути поданий у курсовій роботі у вигляді окремого списку, який розміщується перед вступом. Перелік треба друкувати двома колонками, в яких зліва за абеткою наводять, наприклад, скорочення, а з права - їх детальну розшифровку. Якщо в курсовій роботі спеціальні терміни, позначення, скорочення повторюються менше трьох разів - перелік не складають, а їх розшифровку наводять у тексті при першому згадуванні.

У вступі розкривається сутність і стан наукової проблеми та її значущість, підстави і вихідні дані для розробки теми, обґрунтування необхідності проведення дослідження. Далі подають загальну характеристику курсової роботи, доводять актуальність теми, де шляхом критичного аналізу та порівняння з відомими висвітленнями проблеми обґрунтовують актуальність та доцільність роботи для розвитку відповідної науки, особливо на користь України, зв'язок роботи з науковими програмами. Планами, темами, висвітлюють мету і задачі дослідження, наукову цінність одержаних висновків та практичне значення результатів дослідження. Детальна характеристика цього структурного підрозділу описана в розділі 6, цих методичних рекомендацій.

Основна частина складається з розділів і підрозділів (пунктів і підпунктів). Кожен розділ повинен починатися з нової сторінки. В розділах основної частини подається огляд літератури за темою, виклад загальної методики досліджень, визначається мета дослідження, здійснюється теоретичне дослідження та проводяться порівняльні оцінки. Виклад повинен бути чітким, конкретним, охоплювати тільки ті питання, що стосуються теми, органічно з нею пов'язані. Обов'язковим при написанні курсової роботи є наявність цифрових практичних і статистичних даних, таблиць, графіків, діаграм.

Основна увага повинна приділятися економічним проблемам сучасності. В кінці кожного формулюють висновки із стислим викладом наведених у розділі наукових і практичних результатів. Більш детальна характеристика

вимог до виконання розділів курсової роботи подано в розділах 5 і 7 цих методичних рекомендацій).

У висновках викладають найбільш важливі наукові та практичні результати, одержані в процесі дослідження, яке проводилося при написанні курсової роботи та значення для науки і практики проблеми, висвітленої у курсовій роботі. У висновках необхідно наголосити на якісних та кількісних показниках здобутих результатів, викласти рекомендації щодо удосконалення правового регулювання досліджуваного інституту. У висновках розкриваються методи вирішення наукової проблеми.

Список використаних джерел слід розміщувати за абеткою з наскрізною нумерацією в послідовності керуючись методичними рекомендаціями та правилами, наведеними в розділі 8:

До списку літератури мають входити всі праці, на які містяться посилання в тексті роботи! У список літератури не слід включати ті роботи, на які немає посилань у тексті і які не були використані. Кожний бібліографічний запис треба починати з нового рядка. Літературу слід розташовувати в алфавітному порядку авторів та назв праць, застосовуючи спільний українсько-російський алфавіт (*а, б, в, г, д, е, ж, з, и, і, ї, й, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ь, ы, ь, э, ю, я*) або в порядку появи посилань на неї в тексті, у хронологічному порядку. Іноземні видання наводити в кінці списку, застосовуючи латинський алфавіт (*a, b, c, d, e, f, g, h, i, j, k, l, m, n, o, p, q, r, s, t, u, v, w, x, y, z*).

Додатки включають допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття курсової роботи, який може бути у вигляді схем, таблиць та ін. (якщо вони займають більше половини сторінки), керуючись правилами оформлення вказаними в розділі 5.

Загалом курсова робота виконується на аркушах білого паперу. Обсяг роботи у розмірі 35-40 друкованих сторінок (формат А – 4, шрифт – 14 Times New Roman, інтервал – 1,5); рукописного тексту – 45- 50 сторінок.

Текст курсової роботи необхідно викладати за вирівнюванням «по ширині» і абзацом 12,5 мм., при чому інтервали «До» і «Після» повинні складати 0. Поля тексту курсової роботи визначаються таких розмірів: лівий – 25 мм, правий – 15 мм, верхній та нижній – 20 мм.

Налаштування параметрів і абзацних відступів сторінок подано в *додатку Д*.

5. ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ РОЗДІЛІВ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота повинна бути написана відповідно до плану, який розробляється студентом у відповідності до переліку питань, які необхідно розробити, що передбачені в завданні на курсову роботу.

При роботі над обраною темою, студенту необхідно спочатку вивчити підбрані джерела. При цьому доцільно робити виписки у вигляді цитат або вільного переказу окремих положень. Після вивчення необхідної літератури, зібравши достатній матеріал для висвітлення теми, слід приступити до його повної обробки, упорядкування, аналізу і викладу згідно зі складеним планом. Студент повинен виразно, розбірливо, ясно, зрозуміло та логічно висловлювати свої та запозичені з використаних джерел думки. Необхідно, щоб автор при виконанні роботи висловлював власне ставлення до описуваних подій та оцінок їх у збірній літературі.

В загальному, на курсова робота виконується акуратно, грамотно, а основні її положення і ідеї мають бути чітко і правильно сформульовані.

Заголовки структурних частин курсової роботи: **"ЗМІСТ", "ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ", "ВСТУП", "РОЗДІЛ", "ВИСНОВКИ", "СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ"** - подають великими напівжирними літерами через вирівнювання по центру, при чому слово **«РОЗДІЛ»** і його номер становлять окремий рядок. Заголовки підрозділів дають маленькими напівжирними літерами, (крім першої великої) з абзацного відступу за вирівнюванням по ширині.

Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою. Кожну структурну частину курсової роботи (окрім підпунктів розділів) необхідно починати з нової сторінки.

Заголовки перших підпунктів розділів відокремлюються від заголовка розділу шляхом встановлення 2-х абзацних відступів (два кліки клавіші «Enter»), Текст, що пишеться для відповідного підпункту відокремлюються від заголовка підрозділу шляхом встановлення 1-го абзацного відступу; Заголовок кожного наступного підпункту відокремлюються від тексту попереднього розділу шляхом встановлення 2-х абзацних відступів. Приклад оформлення заголовків розділів і заголовків підпунктів розділів вказано в *додатку Е*.

Нумерація сторінок, розділів, підрозділів, пунктів подається арабськими цифрами без знака "№". Першою сторінкою курсової роботи є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок. На ньому номер сторінки не ставлять. Також не підлягають нумерації такі структурні елементи курсової роботи як завдання на курсову роботу, відгук наукового керівника на курсову роботу, зміст, перелік умовних позначень та всі сторінки додатків (при наявності). На всі інші сторінки курсової роботи (починаючи з вступу і закінчуючи останньою сторінкою списку використаних джерел) - номер проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці. Номер сторінки встановлюється шрифтом – 10 Times New Roman.

Номер розділу ставлять після слова **«РОЗДІЛ»**. Після номеру крапку не ставлять. Потім з нового рядка друкують заголовок розділу. Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера

розділу та порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. Потім у тому ж рядку йде заголовок підрозділу.

Рациональніше організувати роботу над курсовою роботою, правильно розподілити і спланувати її, глибоко і своєчасно розробити вибрану тему допоможе алгоритм виконання курсової роботи рис. 1.

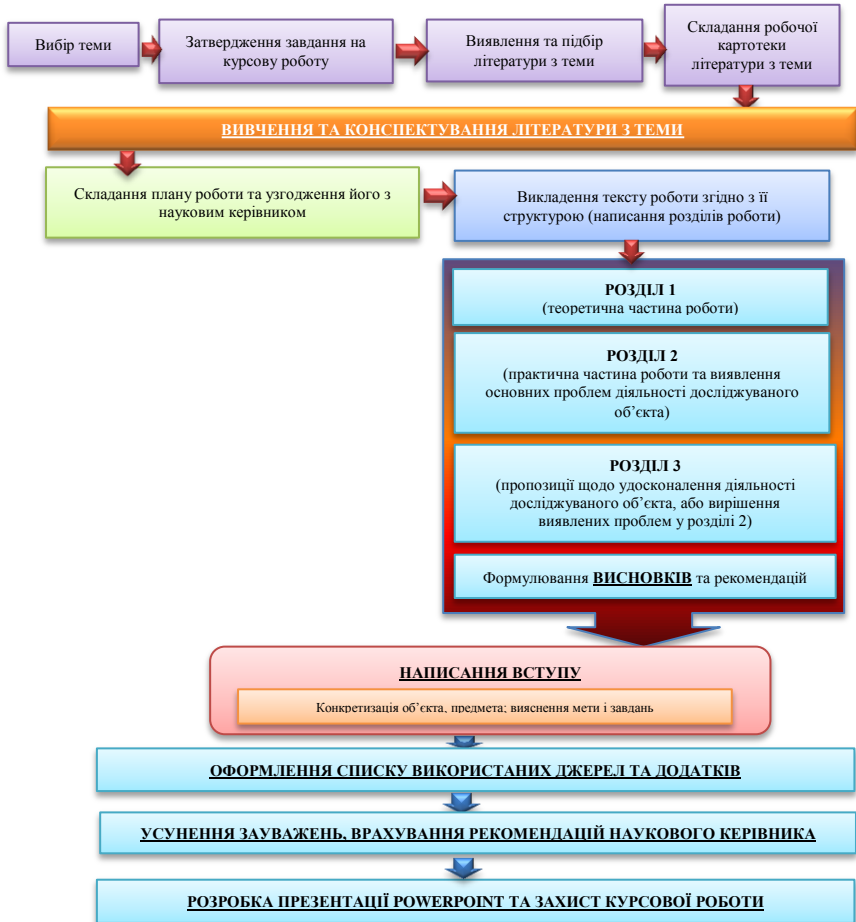

Рис. 1 Алгоритм виконання курсової роботи

Як видно з рис. 1 виконання курсової роботи починається із вибору теми та її осмислення.

Після обрання теми і узгодження завдання з керівником студент починає вивчення літературних джерел. Підбір літератури – це самостійна робота

студента, успіх якої залежить від його ініціативності і вміння користуватися каталогами, бібліографічними довідниками і т. ін. З метою повного її вивчення необхідно використовувати різні джерела пошуку: каталоги і картотеки кафедри та бібліотеки ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», а також наукових бібліотек міста, бібліотечні посібники, прикнижні та пристатейні списки літератури, виноски і посилання в підручниках, монографіях, словниках та ін., покажчики змісту річних комплектів спеціальних періодичних видань, електронні каталоги бібліотек тощо.

Особливу увагу слід звертати на зміни в чинному законодавстві України, положення та інструкції НБУ щодо обраної теми. Під час джерелознавчих пошуків необхідно з'ясувати стан вивченості обраної теми сучасною наукою, щоб конкретніше і точніше визначити напрями та основні розділи свого дослідження. На попередню обробку літератури повинно відводитися 2-3 тижні.

Особливою вимогою для виконання курсової роботи з навчальної дисципліни «Міжнародні економічні відносини» є використання іноземних інформаційних джерел. Орієнтовна їх кількість повинна бути не меншою ніж 10% загального списку.

Наступний етап полягає у детальному вивченні, конспектуванні та систематизації літератури з теми курсової роботи. Вивчення літератури треба починати з праць, де проблема відображається в цілому, а потім перейти до вузких досліджень. Спочатку потрібно ознайомитися з основною літературою (підручниками, теоретичними статтями), а потім – прикладною (законодавчими актами, інструктивними матеріалами, статтями про конкретні дослідження чи досвід господарювання тощо). Вивчення складних джерел (монографій) слід починати лише після опрацювання простіших (підручників). Матеріал, що має особливе значення для курсової роботи, старанно обробляють, звертаючи увагу на ідеї й пропозиції щодо вирішення проблемних питань обраної теми. Дискусійні питання, наявність різних точок зору й протиріч.

Конспектуючи матеріали необхідно постійно пам'ятати тему курсової роботи, щоб виписувати тільки те, що має відношення до теми дослідження. Характер конспектів визначається можливістю використання даного матеріалу у майбутній курсовій роботі. Це можуть бути виписки, цитати, коротке викладення змісту наукового джерела або характеристика фактичного матеріалу. Після конспектування матеріалу необхідно перечитати його знову, щоб склалося цілісне уявлення про предмет дослідження. Систематизація опрацьованої літератури буде проводитися по основних розділах курсової роботи, на основі складеного плану. Слід пам'ятати, що обов'язковим при написанні курсової роботи є використання статистичних даних, джерелом яких можуть бути статистичні щорічники, опубліковані статті, монографії, а також фактичний матеріал.

Чим ширше та різноманітніше буде коло джерел, якими студент користувався, тим вищою є теоретична та практична цінність його дослідження.

Після ознайомлення з літературою за обраною темою курсової роботи студент складає план роботи. Правильний та логічний план – це запорука успіху розкриття теми. Процес уточнення плану складний і може тривати протягом усієї роботи над дослідженням. План включає: вступ; 2-3 взаємопов'язані і логічно побудовані питання, що дозволяють розкрити тему; висновки; список використаних літературних джерел. Він повинен відображати основну ідею роботи, розкрити її зміст і характер, в ньому повинні бути виділені найбільш актуальні питання теми.

Вдалий план курсової роботи повинен відповідати кільком універсальним вимогам:

- теми кожного розділу однакові за важливістю, а самі розділи – приблизно однакові за довжиною;
- охоплювати весь матеріал, що відноситься до теми, але нічого зайвого;
- теми і зміст окремих розділів не повинні «накладатися»;
- жоден із пунктів плану не може повторювати назви роботи;
- кожен розділ повинен містити не менше 2-х і не більше 3-ох підрозділів (за винятком третього розділу, у випадках коли його матеріал окреслюється назвою розділу).

Самостійно складений студентом план обговорюється з науковим керівником, у разі необхідності коригується і після цього затверджується.

Формування тексту курсової роботи відбувається шляхом систематизації й обробки зібраних матеріалів з кожної позиції плану. Кожний розділ висвітлює самостійне питання, а підрозділ окрему частину цього питання. Тема має бути розкрита без пропуску логічних ланок, тому починаючи працювати над розділом, треба відмітити його головну ідею, а також тези кожного підрозділу. Тези необхідно підтверджувати фактами, думками різних авторів, аналізом конкретного практичного досвіду. Кожен розділ чи підрозділ повинен мати таку схему: короткий вступ, факти та їх опис, проведення дослідження на основі обраного наукового методологічного апарату, проведення підсумків.

Спосіб і механізм поділу курсової роботи на частини визначає логіка розвитку авторської думки та специфіка дослідження.

Єдиним універсальним правилом може і повинен залишитися той принцип, за яким методологічні та найзагальніші теоретичні частини роботи повинні передувати іншим структурним компонентам, у першу чергу – емпіричним. Тобто, перший розділ (чи декілька перших розділів) традиційно має бути присвячений розгляду термінологічної бази дослідження, формулюванню та з'ясуванню основних категорій, до яких звертаються у роботі, поглибленому аналізі наукової літератури з певного питання, виробленню та представленню власних візій як щодо досліджуваного предмета, так і щодо всього комплексу проблем, які супроводжували дослідження.

Перший розділ, як правило, присвячений теоретико-методологічним аспектам досліджуваної теми; другий – аналізу стану об'єкту дослідження, третій – рекомендаціям та пропозиціям щодо вирішення досліджуваної проблеми. Усі ці розділи повинні бути логічно пов'язані між собою. Теоретичні положення й методичні підходи є основою для аналізу первинних матеріалів або статистичної інформації. Вони мають бути сформульовані не лише на підставі глибокого вивчення літературних джерел, але і шляхом їх критичного переосмислення, та повинні бути спрямовані на з'ясування зв'язків досліджуваного питання з основними проблемами подальшого розвитку та удосконалення процесів, що вивчаються.

У теоретичній частині слід звернути увагу на розходження в трактуваннях, що даються різними авторами, і на основі критичного огляду існуючих точок зору обґрунтувати та викласти власну позицію з даного питання.

Емпірична частина повинна містити дослідження проблеми та базуватися на достовірній та повній статистичній інформації. Необхідно виявити тенденції в розвитку досліджуваних процесів. Поряд із недоліками слід відобразити і позитивні моменти, що дозволить з усіх сторін розглянути досліджувану проблему.

Висновки і рекомендації базуються на результатах аналізу, тому з метою їх обґрунтування необхідно широко використовувати сучасні методи і прийоми аналізу.

Текст курсової роботи має викладатися послідовно, тому не рекомендується наводити поряд декілька таблиць, так як у цьому випадку може виникнути плутаниця в описі власних міркувань, висновків та пропозицій з наведених у декількох таблицях підряд цифрових даних.

Логічним завершенням курсової роботи є **висновки**. Головна їх мета підсумки проведеної роботи. Висновки подаються у вигляді окремих лаконічних положень (без зайвої аргументації – система аргументів мала бути використана та повністю задіяна при викладі змісту в основній аналітично-дослідницькій та описовій частині роботи, тобто у розділах, що передують висновкам), методичних рекомендацій. Дуже важливо, щоб вони відповідали поставленим завданням. У висновках необхідно зазначити не тільки те позитивне, що вдалося виявити в результаті вивчення теми, а й недоліки та проблеми практичного характеру, а також конкретні рекомендації щодо їх усунення. Висновками не може бути стислий виклад чи переповідання змісту попередніх розділів. Рекомендований обсяг висновків – 2-3 сторінки.

Логічним завершенням побудови курсової роботи є детальна бібліографія з проблеми, якій було присвячене дослідження.

Цілком вмотивованим є включення у бібліографічний перелік не тільки тих позицій (методологічної, спеціальної та довідкової літератури, джерел, періодичних видань, інтернет-посилань тощо), які були прочитовані чи згадані у роботі, але й більшої (із прагненням до максимальної висвітленості) кількості літератури, що має певну дотичність до теми, над якою студент працював у рамках дослідження. Така розширена бібліографія не тільки зайвий раз

доводить повноту розуміння проблеми та глибину ознайомлення із усім корпусом літератури щодо конкретної теми, але й має наукову цінність сама по собі як додаткове джерело інформації.

Ставлення до підготовки бібліографічної довідки має бути якнайсерйозніше, оскільки вона ще з одного боку демонструє і підкреслює здатність конкретного студента відшукати максимальну (принаймні необхідну) кількість спеціальної літератури (як загальновідомої, так і тієї, з якою працює вузьке коло спеціалістів) із визначеної проблематики.

Завершуючи написання курсової роботи, необхідно систематизувати ілюстративний матеріал. Ілюстрації можна подавати у тексті, а якщо вони громіздкі, або стосуються теми лише побічно – оформляти у вигляді **додатків**. В додатки також поміщають окремі частини тексту, що мають самостійне значення (об'ємні розрахунки, методики, алгоритми). Від основної частини роботи додатки відокремлюються окремою сторінкою з написом «ДОДАТКИ».

Додатки оформлюють як продовження курсової на наступних її сторінках або у вигляді окремої частини (книги), розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті курсової роботи. Якщо додатки оформлюють як продовження, кожен із них починають з нової сторінки, їм дають заголовки, надруковані угорі малими літерами з першої великої симетрично стосовно тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово "Додаток " і велика літера, що позначає додаток.

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Й, О, Ч, Ї, наприклад, додаток А, додаток Б і т.д. Єдиний додаток позначається як додаток А.

Текст кожного додатка за потреби може бути поділений на розділи й підрозділи, пронумеровані у межах кожного додатка: перед кожним номером ставлять позначення додатка (літеру) і крапку, наприклад, А.2 - другий розділ додатка А; В.3.1 - підрозділ 3.1 додатка В.

Ілюстрації, таблиці і формули, розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатка, наприклад: рис. Д. 1.2 - другий рисунок першого розділу додатка Д); формула (А. 1) - перша формула додатка А.

6. РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ ВСТУПУ

Вступ курсової роботи доцільно писати після того, як написана основна частина курсової роботи. У вступі обґрунтовується актуальність теми, що досліджується, її практична значущість; визначаються об'єкт, предмет, мета і завдання дослідження; розглядаються методи, за допомогою яких воно проводилося; розкривається структура роботи, її основний зміст. Якщо студент вирішив не торкатися деяких аспектів теми, він повинен зазначити про це у вступі. Обов'язковою частиною вступу є огляд літератури з теми дослідження, в який включають найбільш цінні, актуальні роботи. Огляд має бути систематизованим аналізом теоретичної, методичної й практичної новизни, значущості, переваг та недоліків розглядуваних робіт, які доцільно згрупувати таким чином: роботи, що висвітлюють історію розвитку проблеми, теоретичні роботи, які повністю присвячені темі, потім ті, що розкривають тему частково. Закінчити огляд треба коротким висновком про ступінь висвітленості в літературі основних аспектів теми, виділити дискусійні питання й невирішені проблеми.

Окрім **актуальності теми** дослідження та **аналізу наукових публікацій** обов'язковими елементами вступу виступають **об'єкт і предмет** дослідження та **мета і завдання** курсової роботи, які за формулюванням можуть як співпадати так і відрізнятися від визначених завданням на курсову роботу, однак їх основний зміст (суть) повинні співпадати.

При з'ясуванні об'єкта, предмета і мети дослідження необхідно зважати на те, що між ними і темою курсової роботи є системні логічні зв'язки. Об'єктом пізнання прийнято називати те, на що спрямована пізнавальна діяльність дослідника, процес або явище, яке породжує проблемну ситуацію, обрану для дослідження. Предметом дослідження є вся сукупність відношень різних аспектів теорії і практики науки, яка слугує джерелом необхідної інформації.

Мета дослідження пов'язана з об'єктом і предметом дослідження, а також з його кінцевим результатом і шляхами його досягнення. Цілком доречно визначити мету наукової праці як головне, універсальне наукове завдання, стратегічну ціль, вирішенню якої підпорядкована робота в цілому, усі її структурні частини. Вся логіка роздумів та інтелектуальних побудов, що мала б пронизувати працю від її початку до завершення. За природою цього визначення, мета дослідження може бути тільки одна – своєрідна універсальна мегаціль, якій підпорядковані всі інші мотиваційні установки (власне завдання).

Поставлена мета дослідження дозволяє визначити **завдання дослідження** під якими слід розуміти локальніші, чіткіші, дрібніші питання (проблеми), на які треба дати відповідь в окремих розділах курсової роботи чи навіть частинах цих розділів. Додатковими елементами вступу курсової роботи повинні бути відомості, щодо використаних методів дослідження, інформаційна база роботи, можливості практичного впровадження результатів дослідження та опис складу чи структури змісту роботи. Оптимальний обсяг вступу курсової роботи становить 3-4 сторінки.

7. РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ ГРАФІЧНОЇ ЧАСТИНИ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Письмовий виклад курсової роботи потребує від студентів значних зосередженості та часу. Текст слід викладати літературною мовою з обов'язковим використанням всіх необхідних економічних та специфічних термінів. Студентам слід добиватися чіткості та якості викладання тексту, конкретності висновків, стислості та виразності думок. Не допускається наявність у тексті курсової роботи скорочення слів, орфографічних та стилістичних помилок.

Окрім текстової частини курсової роботи важливе місце в її оформленні займає виконання графічної частини роботи. Графічну частину курсової роботи з дисципліни «Міжнародні економічні відносини» складають аналітичні таблиці, діаграми, графіки, формули, малюнки та під малюнкові надписи, а також виноски (посилання на джерела літератури).

Взірці оформлення графічної частини курсової роботи (таблиць, графіків, схем та діаграм, формул) наведено у *додатку Ж*.

При оформленні графічної частини основну увагу слід звернути на правильність та її економічну грамотність. Таблиці мають бути не громіздкими, щоб читач міг легко усвідомити значення розміщення у них даних. Небажано наводити таблиці у формі затвердженої статистичної звітності. Макети таблиць, діаграм, графіків розробляються студентами самостійно, виходячи із завдань найбільш наочного викладення цифрового матеріалу, який характеризує явища та процеси, що аналізуються.

Як правило, перед кожною таблицею роблять перехід до неї, тобто пропонують звернутися до її даних з метою підтвердження попередніх висновків, з'ясування певних тенденцій розвитку явища, поглиблення дослідження. Після кожної таблиці подають основні висновки, що ґрунтуються на приведених в ній цифрових даних. Ці висновки повинні обов'язково починатися словами: „Як свідчать дані таблиці ...”, „Виходячи з даних таблиці.” При цьому студенти викладають свій погляд, свою особисту думку чи іншого питання.

Кожна таблиця повинна мати номер і назву. Номер таблиці присвоюється у межах розділу, в правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщують напис «Таблиця» із зазначенням номера. Номер таблиці повинен складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад: «Таблиця 2.5.» (п'ята таблиця другого розділу).

Назву таблиці розміщують у наступному рядку, жирним шрифтом за вирівнювання «по центру» і не підкреслюють.

Заголовки граф необхідно викладати шрифтом – 12 (10 при значному об'ємі таблиці) Times New Roman, інтервал – 1,0 за вирівнюванням «по центру клітинки» і абзацом 0 мм., при чому інтервали «До» і «Після» повинні також складати 0. Графи таблиці повинні починатися з великих літер, підзаголовки – з маленьких (якщо вони складають одне речення із заголовком) і з великих (якщо вони є самостійними).

Текст таблиць необхідно викладати шрифтом – 12 (10 при значному об’ємі таблиці) Times New Roman, інтервал – 1,0 за вирівнюванням «по центру зліва» і абзацом 0 мм., при чому інтервали «До» і «Після» повинні також складати 0.

Дані таблиці необхідно викладати шрифтом – 12 (10 при значному об’ємі таблиці) Times New Roman, інтервал – 1,0 за вирівнюванням «по центру клітинки» і абзацом 0 мм., при чому інтервали «До» і «Після» повинні також складати 0.

При переносі частини таблиці на інший аркуш слово «Таблиця» і її номер вказують один раз справа над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть «продовження таблиці» і вказують номер таблиці, наприклад: «Продовження таблиці 2.5.».

Примітки до таблиць (як і до тексту), в яких вказують довідкові і пояснювальні дані, нумерують послідовно в межах однієї сторінки.

Якщо на одному аркуші є одна примітка, то її не нумерують і після слова «Примітка» ставлять крапку.

Якщо приміток на одному аркуші є кілька, то після слова «Примітки» ставлять двокрапку, наприклад:

Примітки:

1. ...
2. ...

Ілюстрації позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу (за винятком ілюстрацій, поданих у додатках).

Номер ілюстрації повинен складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка. Номер і підпис ілюстрації вказують стандартним шрифтом за вирівнюванням «по ширині». Наприклад, **Рис. 1.1.** (перший рисунок першого розділу). Номер ілюстрації, її назва і пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією.

У курсовій роботі доцільно та бажано використовувати секторні, стовпчикові та інші діаграми, а також лінійні графіки, які більш виразно та чітко відбивають порівняльні характеристики, тенденції у розвитку та взаємопов’язаних показників.

При необхідності використовують формули, їх виділяють з тексту вільними рядками. Над і під кожною формулою потрібно залишити не менше одного вільного рядка. Якщо рівняння чи формула не вміщаються в одному рядку, їх слід перенести після знака рівності (=) або після інших розділових знаків (+, – , ×, ÷). Невеликі і нескладні формули, що не мають самостійного значення, вписують всередині рядків тексту.

Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів подають безпосередньо під формулою в тій послідовності, в якій вони наведені у формулі. Значення кожного символу і числового коефіцієнта треба подавати з нового рядка, який починають зі слова «де» без двокрапки.

Нумерувати слід лише ті формули, на які є посилання у наступному тексті. Формули у курсовій роботі (якщо їх більше однієї) нумерують у межах розділу. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера

формули в розділі, між якими ставлять крапку. Номери формул пишуть біля правого поля аркуша на рівні відповідної формули в круглих дужках, наприклад: (2.3.) (третя формула другого розділу).

На всі ілюстрації, формули та таблиці у роботі повинні бути посилання в тексті. Посилання на них вказують порядковим номером. Посилання на таблиці та ілюстрації не варто оформляти як самостійні фрази, в яких лише повторюється те, що міститься у підписі. У тому місці, де викладається матеріал, пов'язаний з таблицею чи ілюстрацією, на якому необхідно зосередити увагу читача, розміщують посилання у вигляді виразу у круглих дужках «(табл. 2.5.)» або зворот типу: «... як це видно з рис. 1.1.».

Наприклад,

- ілюстрації – «рис. 1.1.»;
- «... у формулі 2.5.»;
- «...в табл. 2.5.».

У повторних посиланнях на таблиці та ілюстрації пишуть скорочено слово «дивись», наприклад: «(див. табл. 3.2.)».

8. ПРАВИЛА ОФОРМЛЕННЯ СПИСКУ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ І ЛІТЕРАТУРИ, ПОСИЛАНЬ

Список використаних джерел розміщують після висновків. У списку повинні наводитись лише ті джерела, які дійсно використовувалися автором при написанні курсової роботи.

Слід наголосити, що назва джерел подається тією мовою, якою вони видані. Не потрібно перекладати їх на українську. Загальні правила оформлення списку використаних джерел подано в *додатку 3*

При написанні курсової роботи студент повинен робити посилання на використані літературні джерела. Посилання робляться тоді, коли в тексті використовують цитати чи вислови, переповідається своїми словами думка того чи іншого автора, наводяться цифри і факти, використовуються таблиці або ілюстрації з певного джерела тощо. Вони дають необхідну інформацію щодо процитованого матеріалу, допомагають з'ясувати його зміст, мову тексту, а також дають змогу відшукати документи і перевірити їх достовірність.

Загальні вимоги до цитування:

- текст цитати береться в лапки і наводиться дослівно;
- цитування повинно бути повним (у випадку пропуску слів в цитаті ставляться три крапки), без перекручень думок автора;
- кожна цитата повинна мати посилання на джерело;
- при непрямому цитуванні слід також посилатись на джерело, а думка автора повинна передаватись максимально точно.

Посилання в тексті курсової роботи роблять згідно їх переліку у квадратних дужках, наприклад [2; 25], де перша цифра – номер джерела у списку використаних джерел, друга - сторінка, з якої взята цитата. Якщо посилання робиться лише на джерело (без використання цитати), - у квадратних дужках вказується тільки одна цифра, яка відображає порядковий номер джерела у списку використаних джерел, наприклад [25].

Посилатися слід на останні видання публікації.

Посилаючись на джерело, слід мати на увазі, що кількість посилань має бути оптимальною, тобто не надто надмірною чи мізерною, Загальний обсяг огляду літератури не повинен перевищувати 20% обсягу основної частини курсової роботи. Не рекомендується робити більше 2 посилань на сторінку, а також посилатися на одне джерело більше 3-х разів.

9. ВКАЗІВКИ ПРО ПОРЯДОК ЗАХИСТУ РОБОТИ

Перед здачею на кафедру і допуском до захисту курсової роботи, викладач має право здійснити перевірку на виявлення збігів/ідентичності/схожості в текстах засобами сервісу перевірки на плагіат. Порогові значення унікальності структурних елементів курсової роботи є:

- Вступ (50%);
- Розділ 1 (30%),
- Розділ 2 (70%),
- Розділ 3 (50%);
- Висновки (50%);
- Список використаних джерел (50%);

Курсова робота з «Міжнародних економічних відносин» має бути здана на кафедру за місяць до початку екзаменаційної сесії. З візою наукового керівника студент здає курсову роботу на кафедру, де вона реєструється у відповідному журналі і передається лаборантом під розпис науковому керівнику. На кожну письмову роботу викладач кафедри дає рецензію, заповнює відгук.

Для ефективної організації захисту студенту перш за все слід прочитати рецензію на курсову роботу заповненої рецензентом (науковим керівником), в якій вказані як позитивні її сторони, так і недоліки. Щодо зауважень рецензента необхідно:

- на висвітлені питання дати відповіді;
- на питання, які висвітлені неповно, підготувати доповнення;
- на питання, які висвітлені неправильно, підготувати правильні відповіді.

У разі визнання курсової роботи незадовільною, треба написати нову роботу з цієї ж теми з урахуванням зауважень рецензента.

Захист курсових робіт відбувається у дні та години, вказані у графіку захисту курсових робіт або відповідно до розкладу занять.

Під час захисту студент коротко висловлює зміст роботи, відповідає на запитання викладача та зауваження, висловлені у рецензії.

Оцінка за курсову роботу залежить від повноти, викладу теми правильності висвітлення питань, рівня використання теоретичного, методологічного та фактологічного матеріалу; належного оформлення та рівня захисту роботи.

Курсова робота не допускається до захисту і повертається на доопрацювання, якщо:

- роботу представлено на кафедру (на перевірку) для рецензування з порушенням термінів, установлених кафедрою (викладачем, який викладає дану дисципліну);
- роботу написано на тему, що не включена до переліку тем курсових робіт з даної дисципліни або не погоджена з викладачем;
- роботу виконано не самостійно;
- структура і логіка побудови плану роботи не відповідає вимогам та темі курсової роботи;

- курсову роботу не зброшуровано (тобто аркуші не скріплені).

У процесі оцінювання враховується низка важливих показників якості курсової роботи, а саме:

- чіткість формулювання мети і завдання курсової роботи, складність досліджуваних у роботі проблем, відповідність логічної побудови роботи поставленим цілям і завданням;
- якість і глибина теоретико-методологічного аналізу проблеми; широта й адекватність методологічного апарату; якість критичного огляду літературних джерел, наявність наукової полеміки, посилань на літературні джерела та визначення власної думки студента-автора курсової роботи;
- системність і глибина аналізу статистичних та фактичних матеріалів, наявність і переконливість узагальнень і висновків з аналізу, наявність і якість ілюстративних матеріалів у тексті роботи, використання економіко-математичних методів, соціологічних та інших досліджень;
- наявність та логічний зв'язок заходів, що пропонуються для вирішення проблеми, що досліджується у роботі, з проведенням у роботі аналізом фактичних та статистичних матеріалів, їх актуальність, реальність та економіко-соціальна обґрунтованість, наявність альтернативних підходів до вирішення визначених проблем;
- володіння культурою презентації, вміння стисло (в межах регламенту), послідовно й чітко викласти сутність і результати дослідження, здатність аргументовано захищати свої пропозиції, думки, погляди; повнота і ґрунтовність відповідей на запитання членів комісії, що приймає захист курсових робіт, на зауваження і пропозиції, що містяться у рецензії на курсову роботу.

Результати виконання курсової роботи оцінюються за наступною схемою:

Оформлення роботи	Зміст роботи	Захист роботи	Сума
20 балів	30 балів	50 балів	100

Оцінка за курсову роботу викладається у окрему графу відомості обліку успішності відповідної дисципліни та індивідуальний навчальний план студента.

Критерії експертного оцінювання рецензентом знань студентів при виконанні та захисті курсової роботи з дисципліни «Міжнародні економічні відносини»

	1. Текст курсової роботи	40 балів
1.1	Загальні вимоги до тексту курсової роботи:	20 балів
1.1.1	<u>Наявність та чіткість формування мети і завдання курсової роботи, обґрунтованість актуальності теми, повнота і</u>	4 бали

	відповідність висновків змісту курсової роботи.	
1.1.2	Відповідність логічної побудови роботи назві теми, а також поставленим цілям і завданням, пропорційність структури роботи	4 бали
1.1.3	Правильність оформлення списку літератури (порядок розміщення, повнота, сучасність, відсутність помилок)	4 бали
1.1.4	Наявність, якість ілюстративних матеріалів (рисуноків, схем, діаграм, графіків, таблиць) у тексті роботи та відповідність їх оформлення встановленим критеріям (вимогам)	4 бали
1.1.5	Правильність оформлення курсової роботи (нумерація сторінок, оформлення титульного аркуша, дотримання вимог до розміру полів, шрифту, міжрядкового інтервалу та інше), відсутність редакційних помилок	4 бали
1.2	Вимоги до змісту курсової роботи:	30 балів
1.2.1	Якість і глибина теоретико-методологічного аналізу проблеми. Наявність та якість критичного огляду літературних джерел. Наявність наукової полеміки. Етика цитування (наявність посилань на літературні джерела). Самостійність суджень і викладу матеріалу (наявність формулювання власної думки студента – автора курсової роботи)	5 балів
1.2.2	Наявність, системність і глибина особистого аналізу сучасних фактичних матеріалів організації, наявність і переконливість узагальнень і висновків з аналізу, виявлення проблем і недоліків у діяльності організації за темою КР	10 балів
1.2.3	Наявність та логічний зв'язок заходів, що пропонуються для вирішення проблеми, з проведеним у роботі аналізом фактичних матеріалів, їх актуальність та реальність. Розробка альтернативних варіантів рекомендацій, обґрунтування та розрахунок ефективності запропонованих рішень.	10 балів
1.2.4	Наявність аналізу зарубіжного досвіду та його використання при розробці пропозицій	5 балів
	2. Захист курсової роботи (доповідь)	50 балів
2.1.	Володіння культурою презентації (вільне володіння текстом доповіді, наявність в структурі доповіді всіх належних елементів: вітання, представлення, обґрунтування актуальності, мети, завдань курсової роботи, викладення особисто розроблених теоретичних, проблемних, аналітичних та рекомендаційних аспектів роботи, посилання на роздавальний матеріал)	15 балів
2.2.	Вміння стисло (в межах регламенту), послідовно й чітко викласти сутність і результати дослідження	10 балів
2.3.	Повнота і ґрунтовність відповідей на запитання викладачів, на	15

	зауваження і пропозиції, що містяться у рецензії на курсову роботу, здатність аргументовано захищати свої пропозиції, думки, погляди	балів
2.4.	Наявність і якість роздавального матеріалу для захисту курсової роботи (наявність матеріалів, що відображають теорію, аналіз і пропозиції; ілюстративний матеріал повинен мати аналітичний характер; чітке, грамотне без будь-яких помилок оформлення; зв'язок доповіді з кожним листком роздавального матеріалу)	10 балів

Таким чином, якість виконання (оформлення та зміст) даної курсової роботи оцінюється в діапазоні від 0 до 40 балів, а результати захисту курсової роботи оцінюються в діапазоні від 0 до 60 балів.

Загальна підсумкова оцінка при захисті курсових робіт складається з суми балів, отриманих за якість виконання курсових робіт, та кількості балів, отриманих при захисті.

До залікової відомості заносяться сумарні результати в балах, отримані при попередньому ознайомленні та при захисті курсових робіт за стобальною шкалою з наступним переведенням балів до національної шкали та шкали ECTS, яке здійснюється в такому порядку:

Шкала оцінювання:

університетська	національна		шкала ECTS
90–100	5	відмінно	A
85–89	4	добре	B
75–84			C
65–74	3	задовільно	D
60–64			E
35–59	2	незадовільно	FX
1–34			F

Оцінка «А». Робота є бездоганною у всіх відношеннях. Відповідь студента базується на рівні самостійного мислення з елементами творчого підходу. Студент вільно володіє матеріалом обраної теми, оперує фінансовими термінами, використовує і дає критичну оцінку широкого кола наукової літератури, здійснює самостійний аналіз опрацьованого матеріалу, використовує сучасні теорії та методи наукових досліджень, вміло поєднує теоретичні надбання з практикою, його доповідь дотисла, логічна, проголошена вільно, відповіді на запитання правильні і стислі.

Оцінка «В». Робота є бездоганною у всіх відношеннях. Відповідь будується на рівні самостійного мислення.

Студент вільно володіє матеріалом обраної теми, оперує фінансовими термінами, використовує і дає критичну оцінку широкого кола наукової

літератури, здійснює самостійний аналіз опрацьованого матеріалу, використовує сучасні теорії та методи наукових досліджень, вміло поєднує теоретичні надбання з практикою, його доповідь стисла, логічна, проголошена вільно, відповіді на запитання в межах обраної теми правильні і стислі. Можливі не суттєві проблеми у відповідях на деякі неосновні питання при захисті курсової роботи.

Оцінка «С». Виставляється за ґрунтовно виконану роботу, сумлінну підготовку до захисту і вмілий виклад матеріалу та знань, однак на захисті студент допускає певні неточності в трактуванні окремих проблем, використав достатню кількість літературних джерел, його доповідь логічна, проголошена вільно, відповіді на запитання в основному правильні і стислі, будуються на рівні самостійного мислення.

Оцінка «D». виставляється, якщо студент орієнтується в даній темі, але не може без допомоги зробити висновки, пов'язати теоретичні узагальнення з практикою, відчуває значні труднощі в стислому логічному викладі проблем, не всі його відповіді на запитання правильні або повні.

Оцінка «E». Знання загальних положень, часткове досягнення мети та виконання завдань курсової роботи в межах обраної теми. Студент не знає значної частини матеріалу, допускає суттєві помилки.

Оцінка «FX» виставляється у випадку, коли студент, навіть маючи непоганий письмовий варіант роботи, не орієнтується в питаннях теми, не володіє необхідними поняттями, не опанував мінімум наукової літератури, не володіє матеріалом обраної теми курсової роботи, аналіз виконано поверхнево, робота носить описовий характер, є суттєві недоліки в оформленні роботи, відповіді на запитання членів комісії неточні, неповні або відсутні.

Оцінки «F» ставиться в інших випадках, коли студент не виконав та не захистив курсової роботи.

10. СПИСОК ІНТЕРНЕТ РЕСУРСІВ, ЯКІ РЕКОМЕНДОВАНІ ДО ВИКОРИСТАННЯ ПРИ ПІДГОТОВЦІ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Міжнародні економічні і фінансові організації

1. Міжнародний валютний фонд (МВФ) (The International Monetary Fund) www.imf.org
2. Організація об'єднаних націй (ООН) (United Nations Organization) www.un.org
3. Міжнародна фінансова корпорація (МФК) (The International Finance Corporation) www.ifc.org
4. Світова організація торгівлі (СОТ) (The World Trade Organization) www.wto.org
5. Група Світового банку (The World Bank Group) www.worldbank.org
6. Міжнародний банк реконструкції і розвитку (МБРР) (International Bank for Reconstruction and Development) www.worldbank.org/ibrd
7. Міжнародна асоціація розвитку (МАР) (The International Development Association) www.worldbank.org/ida
8. Багатостороннє агентство з гарантування інвестицій (БАГІ) (The Multilateral Investment Guarantee Agency) www.miga.org
9. Міжнародна торговельна палата (МТП) (The International Chamber of Commerce) www.iccwbo.org

Міжурядові організації

1. Конференція ООН по торгівлі і розвитку (ЮНКТАД) (United Nations Conference on Trade and Development) www.unctad.org
2. Конференція ООН по праву міжнародної торгівлі (ЮНСІТРАЛ) (United Nations Commission on International Trade Law) www.uncitral.org
3. Асоціація країн Південно-Східної Азії (АСЕАН) (The Association of South-East Asian Nations) www.aseansec.org
4. Організація економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР) (The Organization for Economic Cooperation and Development) www.oecd.org
5. Організація країн-експортерів нафти (ОПЕК) (The Organization of the Petroleum Exporting Countries) www.opec.org (Алжир, Індонезія, Іран, Ірак, Кувейт, Лівія, Нігерія, Катар, Саудівська Аравія, Об'єднані Арабські Емірати і Венесуела)

11. ЗРАЗКИ ОФОРМЛЕННЯ ТИТУЛЬНОЇ СТОРІНКИ, ЗМІСТУ, СПИСКУ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ, ІНШИХ ЕЛЕМЕНТІВ РОБОТИ

Додаток А

Зразок оформлення титульної сторінки курсової роботи

ДВНЗ «Прикарпатський національний університет ім. Василя Стефаника» (14)

(повне найменування вищого навчального закладу) (8)

Факультет історії, політології і міжнародних відносин (14)

Кафедра міжнародних економічних відносин (14)

(повна назва кафедри, циклової комісії) (8)

КУРСОВА РОБОТА (18)

з навчальної дисципліни «Міжнародні економічні відносини» (14)

на тему: Забезпечення конкурентоспроможності турпродукту на міжнародних ринках (14)

Студента IV курсу групи МЕВ-3... (12)

Спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» (12)

Камечук Ю.І. (12)

(прізвище та ініціал) (8)

Керівник Завідувач кафедри міжнародних економічних відносин, д-р. екон. наук

проф. Михайлишин Л.І. (12)

(посада, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціал) (8)

Національна шкала _____ (10)

Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS _____ (10)

Члени комісії _____ Михайлишин Л.І. (12)

(підпис) (8) (прізвище та ініціал)

_____ Козут-Ференс О.І. (12)

(підпис) (8) (прізвище та ініціал)

_____ Корочук Ю.І. (12)

(підпис) (8) (прізвище та ініціал)

м. Івано-Франківськ – 2020 рік (14)

Примітка:

1. Цифри в дужках - розмір шрифту, який необхідно використовувати при оформленні;
2. Члени комісії визначаються на кафедрі і попередньо подаються студентам керівником;

Додаток Б

Зразок оформлення завдання на курсову роботу

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»
ФАКУЛЬТЕТ ІСТОРІЇ, ПОЛІТОЛОГІЇ І МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

Кафедра _____ міжнародних економічних відносин _____
Курс _____ III _____ Група _____ МЕВ-3... _____ Семестр _____

ЗАВДАННЯ
на курсову роботу

Каменчука Юрія Івановича
(прізвище, ім'я, по-батькові)

1. Тема роботи «Забезпечення конкурентоспроможності турпродукту на міжнародних ринках» _____.

2. Термін здачі студентом закінченої роботи _____.

3. Перелік питань, які належить розробити: *визначити теоретичні засади та методичні аспекти забезпечення конкурентоспроможності туристичного продукту на міжнародних ринках; розкрити сутнісно-концептуальні характеристики формування туристичного продукту на міжнародних ринках; охарактеризувати сутність та економічний механізм забезпечення конкурентоспроможності туристичного продукту на міжнародних ринках; навести систему показників оцінки конкурентоспроможності туристичного продукту на міжнародних ринках; дослідити конкурентні позиції світових туристичних регіонів; проаналізувати масштаби розвитку туризму в Україні; провести моніторинг конкурентних позицій туристичного продукту України міжнародних ринках; розробити напрями підвищення конкурентоспроможності туристичного продукту України на міжнародних ринках; запропонувати стратегію інноваційного розвитку туристичного бізнесу як національний пріоритет України в сфері підвищення глобальної конкурентоспроможності; окреслити алгоритм впровадження програмно-цільового методу планування продажу туристичного продукту України як засіб підвищення його конкурентоспроможності на міжнародних ринках;* _____

4. Дата видачі завдання _____

7. Термін здачі студентом закінченої роботи _____.

Науковий керівник _____ (підпис)

Додаток В

Зразок оформлення відгуку наукового керівника на курсову роботу

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»
ФАКУЛЬТЕТ ІСТОРІЇ, ПОЛІТОЛОГІЇ І МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН**

**Відгук наукового керівника
на курсову роботу**

Студента _____ Каменчука Юрія Васильовича
(прізвище, ім'я, по-батькові)

Курс _____ III _____ Група _____ МЕВ-3..... Семестр _____

Тема роботи «Забезпечення конкурентоспроможності турпродукту на міжнародних ринках»

№ п/п	Критерій оцінки курсової роботи	Максимальна кількість балів	Бали за виконану роботу
1.	Обґрунтування актуальності теми, виклад вступу та висновків роботи	10	
2.	Дотримання вимог до виконання курсової роботи (згідно методичних вказівок: шрифт, оформлення, наявність трьох розділів, розрахунків, таблиць, рисунків, формул)	10	
3.	Виклад змісту курсової роботи (ступінь розкриття теми)	30	
	РАЗОМ	50	

Зміст відгуку _____
_____
_____
_____

Курсова робота допущена до захисту з кількістю балів _____

Оцінка:

Національна шкала _____

Кількість балів: _____

Оцінка: ECTS _____

Науковий керівник _____
(прізвище, ім'я, по-батькові)

_____
(підпис)

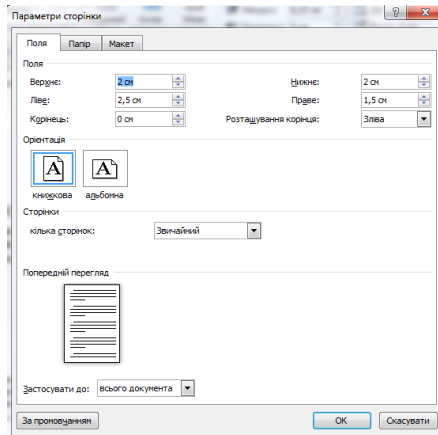

Зразок оформлення плану (змісту) на курсову роботу

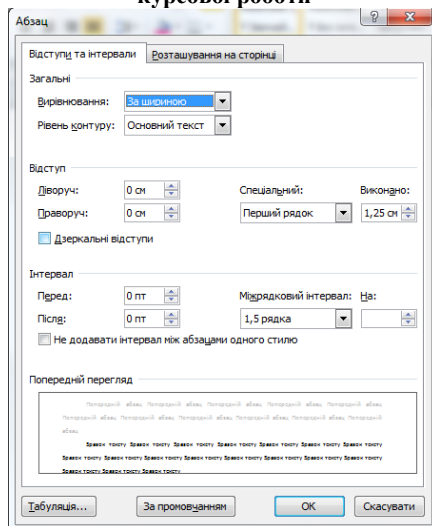
ЗМІСТ	
ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ТА МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ТУРИСТИЧНОГО ПРОДУКТУ НА МІЖНАРОДНИХ РИНКАХ	7
1.1. Сутнісно-концептуальні характеристики формування туристичного продукту на міжнародних ринках	7
1.2. Сутність та економічний механізм формування конкурентоспроможності туристичного продукту на міжнародних ринках	12
1.3. Система показників оцінки конкурентоспроможності туристичного продукту на міжнародних ринках	18
РОЗДІЛ 2 ОЦІНКА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ТУРИСТИЧНОГО ПРОДУКТУ УКРАЇНИ НА МІЖНАРОДНИХ РИНКАХ	24
2.1. Аналіз конкурентних позицій світових туристичних регіонів	24
2.2. Аналіз розвитку туризму в Україні	28
2.3. Оцінка конкурентних позицій туристичного продукту України міжнародних ринках	32
РОЗДІЛ 3 НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТО- СПРОМОЖНОСТІ ТУРИСТИЧНОГО ПРОДУКТУ УКРАЇНИ НА МІЖНАРОДНИХ РИНКАХ	38
3.1. Розробка стратегії інноваційного розвитку туристичного бізнесу як національний пріоритет України в сфері підвищення глобальної конкурентоспроможності	38
3.2. Модель підвищення якості туристичного продукту України на міжнародному ринку туристичних послуг	42
3.3. Впровадження програмно-цільового методу планування продажу туристичного продукту України як засіб підвищення його конкурентоспроможності на міжнародних ринках.	46
ВИСНОВКИ	48
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	50
ДОДАТКИ	

Додаток Д

Налаштування параметрів сторінок тексту курсової роботи

Налаштування абзацних відступів і міжрядкових інтервалів тексту курсової роботи

**Зразок оформлення заголовків розділів і заголовків підпунктів
розділів курсової роботи**

8

РОЗДІЛ 1

**ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ТА МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ТУРИСТИЧНОГО ПРОДУКТУ НА
МІЖНАРОДНИХ РИНКАХ**

**1.1. Сутнісно-концептуальні характеристики формування туристичного
продукту на міжнародних ринках**

Текст роботи відповідно до підпункту 1.1.

**1.2. Сутність та економічний механізм формування
конкурентоспроможності туристичного продукту на міжнародних ринках**

Текст роботи відповідно до підпункту 1.2.

**1.3. Система показників оцінки конкурентоспроможності туристичного
продукту на міжнародних ринках**

Текст роботи відповідно до підпункту 1.3.

Додаток Ж

Зразки оформлення елементів графічної частини курсової роботи

1. Взірець оформлення таблиць в курсовій роботі

Таблиця 2.4.

Міжнародні туристські прибуття, % [9]

Макрорегіон	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Світ	1,9	-3,9	6,5	4,6	4,7	4,6	4,2	4,4
Європейський	0,3	-5,1	3,1	6,4	3,9	4,8	2,4	4,9
Азіатсько-Тихоокеанський регіон	1,1	-1,6	13,2	6,2	7,1	6,9	5,8	5,0
Американський	2,7	-4,7	6,3	3,6	4,5	3,1	8,4	4,9
Африканський	2,9	4,6	9,3	-0,7	4,6	4,4	0,3	-2,9
Близько-Східний	20,0	-5,4	13,1	-9,6	2,2	-2,9	6,7	2,8

Джерело: *International tourist arrivals, % [9]*

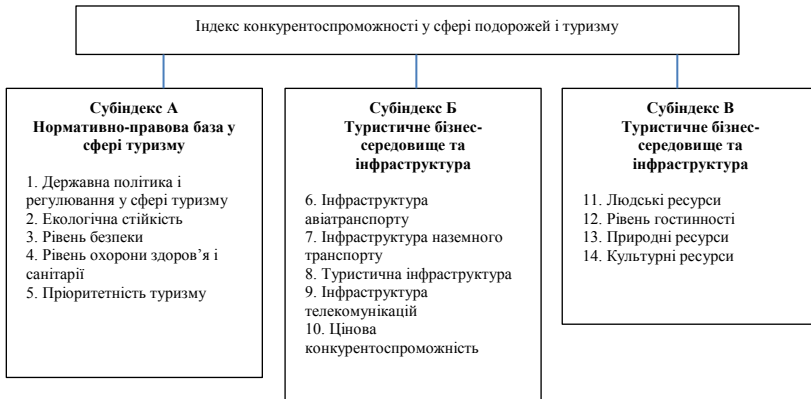
2. Взірець оформлення графіків в курсовій роботі

Джерело: *International tourist arrivals, % [9]*

Рис. 2.3. Інтегральні оцінки міжнародної конкурентоспроможності туристичних регіонів світу в рамках географічного та інтеграційного підходів (2013 р.)

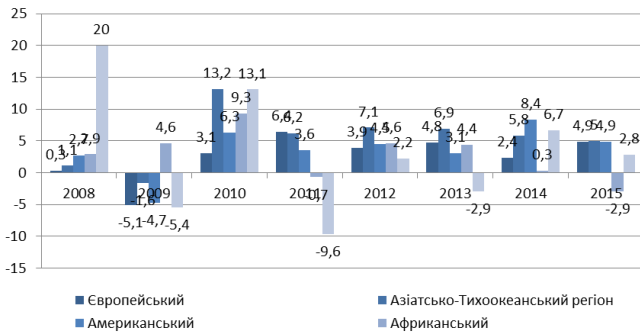
3. Взірець оформлення схем в курсовій роботі

Побудовано автором на основі [94]

Рис. 2.4. Складові індексу конкурентоспроможності у сфері подорожей і туризму

4. Взірець оформлення діаграм в курсовій роботі

Джерело: Change in international tourist arrivals in tourist regions, 2008-2015, %

Рис. 2.6. Зміна міжнародних туристських прибуттів по туристським регіонам, 2008-2015 рр., %

5. Взірець оформлення формул в курсовій роботі

Дослідницькі дані ранжують експерти (топ-менеджери, аналітики підприємств-лідерів в різних сферах економіки, які приймають важливі інвестиційні рішення) за шкалою від 1 до 7, а кількісні дані (отримані з різних доступних джерел, в т.ч. дані таких міжнародних організацій як ООН, ІАТА, ЮНВТО, ЮНЕСКО та ін.) так само ранжують від 1 до 7, але використовуючи формулу:

$$ІТК = 6 \times \left(\frac{V_c - V_{\min}}{V_{\max} - V_{\min}} \right) + 1 \quad (2.1.)$$

де, ІТК – індекс туристичної конкурентоспроможності;

V_c – значення показника країни,

$V_{\min}$ – мінімальне значення показника,

$V_{\max}$ – максимальне значення показника.

Додаток 3

Приклади оформлення бібліографічного опису у списку джерел, який наводять у курсових роботах відповідно до Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги: Один автор	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бичківський О. О. Міжнародне приватне право : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 82 с. 2. Бондаренко В. Г. Немеркнуча слава новітніх запорожців: історія Українського Вільного козацтва на Запоріжжі (1917-1920 рр.). Запоріжжя, 2017. 113 с. 3. Бондаренко В. Г. Український вільнокозацький рух в Україні та на еміграції (1919-1993 рр.) : монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 600 с. 4. Вагіна О. М. Політична етика : навч.-метод. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 102с. 5. Верлос Н. В. Конституційне право зарубіжних країн : курс лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 145 с. 6. Горбунова А. В. Управління економічною захищеністю підприємства: теорія і методологія : монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 240 с. 7. Гурська Л. І. Релігієзнавство : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. та доп. Київ : ЦУЛ, 2016. 172 с. 8. Дробот О. В. Професійна свідомість керівника : навч. посіб. Київ : Талком, 2016. 340 с.
Два автори	<ol style="list-style-type: none"> 1. Аванесова Н. Е., Марченко О. В. Стратегічне управління підприємством та сучасним містом: теоретико-методичні засади : монографія. Харків : Щедра садиба плюс, 2015. 196 с. 2. Батракова Т. І., Калужна Ю. В. Банківські операції : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 130 с. 3. Білобровко Т. І., Кожуховська Л. П. Філософія науки й управління освітою : навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький, 2015. 166 с. 4. Бога О. С., Кисильова І. Ю. Фінанси : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 102 с. 5. Горшкова Л. А., Волков В. П. Виробничий менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 131 с. 6. Гура О. І., Гура Т. Є. Психологія управління соціальною організацією : навч. посіб. 2-ге вид., доп. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. 212 с.
Три автори	<ol style="list-style-type: none"> 1. Аніловська Г. Я., Марушко Н. С., Стоколоса Т. М. Інформаційні системи і технології у фінансах : навч. посіб. Львів : Магнолія 2006, 2015. 312 с. 2. Городовенко В. В., Макаренков О. Л., Сантос М. М. О. Судові та правоохоронні органи України : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 206 с. 3. Кузнецов М. А., Фоменко К. І., Кузнецов О. І. Психічні стани студентів у процесі навчально-пізнавальної діяльності : монографія. Харків : ХНПУ, 2015. 338 с. 4. Якобчук В. П., Богоявленська Ю. В., Тищенко С. В. Історія економіки та економічної думки : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2015. 476 с.
Чотири автори	<ol style="list-style-type: none"> 1. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України : станом на 10 жовт. 2016 р. / К. І. Беліков та ін. ; за заг. ред. О. М. Литвинова. Київ : ЦУЛ, 2016. 528 с. 2. Бікулов Д. Т., Чкан А. С., Олійник О. М., Маркова С. В. Менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 360 с. 3. Операційне числення : навч. посіб. / С. М. Гребенюк та ін. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 88 с. 4. Основи охорони праці : підручник / О. І. Запорожець та ін. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2016. 264 с. 5. Клименко М. І., Панасенко Є. В., Стреляєв Ю. М., Ткаченко І. Г. Варіаційне числення та методи оптимізації : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 84 с.
Автор(и) та редактор(и)/упорядник	<ol style="list-style-type: none"> 1. Березенко В. В. PR як сфера наукового знання : монографія / за заг. наук. ред. В. М. Манакіна. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 362 с. 2. Бутко М. П., Неживенко А. П., Пепа Т. В. Економічна психологія : навч. посіб. /

	<p>за ред. М. П. Бутко. Київ : ЦУЛ, 2016. 232 с.</p> <p>3. Дахно І. І., Алієва-Барановська В.М. Право інтелектуальної власності : навч. посіб. / за ред. І. І. Дахна. Київ : ЦУЛ, 2015. 560 с.</p>
<p>Без автора</p>	<p>1. 25 років економічному факультету: історія та сьогодення (1991-2016) : ювл. вип. / під заг. ред. А. В. Череп. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 330 с.</p> <p>2. Криміналістика : конспект лекцій / за заг. ред. В. І. Галана ; уклад. Ж. В. Удовенко. Київ : ЦУЛ, 2016. 320 с.</p> <p>3. Миротворення в умовах гібридної війни в Україні : монографія / за ред. М. А. Лепського. Запоріжжя : КСК-Альянс, 2017. 172 с.</p> <p>4. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / за ред.: С. О. Якубовського, Ю. О. Ніколаєва. Одеса : ОНУ, 2015. 306 с.</p> <p>5. Науково-практичний коментар Бюджетного кодексу України / за заг. ред. Т. А. Латковської. Київ : ЦУЛ, 2017. 176 с.</p> <p>6. Службове право: витоки, сучасність та перспективи розвитку / за ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Запоріжжя, 2017. 328 с.</p> <p>7. Сучасне суспільство: філософсько-правове дослідження актуальних проблем : монографія / за ред. О. Г. Данильїна. Харків : Право, 2016. 488 с.</p> <p>8. Адміністративно-правова освіта у персоналіях : довід. / за заг. ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Київ : Ін Юре, 2015. 352 с.</p> <p>9. Підготовка докторів філософії (PhD) в умовах реформування вищої освіти : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 5-6 жовт. 2017 р. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 216 с.</p> <p>10. Країни пострадянського простору: виклики модернізації : зб. наук. пр. / редкол.: П. М. Рудяков (відп. ред.) та ін. Київ : Ін-т всесвітньої історії НАН України, 2016. 306 с.</p> <p>11. Антологія української літературно-критичної думки першої половини ХХ століття / упоряд. В. Агеєва. Київ : Смолоскип, 2016. 904 с.</p>
<p>Багатотомний документ</p>	<p>1. Енциклопедія Сучасної України / редкол.: І. М. Дзюба та ін. Київ : САМ, 2016. Т. 17. 712 с.</p> <p>2. Лодий П. Д. Сочинения : в 2 т. / ред. изд.: Н. Г. Мозговая, А. Г. Волков ; авт. вступ. ст. А. В. Синицына. Киев ; Мелитополь : НПУ им. М. Драгоманова ; МГПУ им. Б. Хмельницкого, 2015. Т. 1. 306 с.</p> <p>3. Новицкий О. М. Сочинения : в 4 т. / ред. изд.: Н. Г. Мозговая, А. Г. Волков ; авт. вступ. ст. Н. Г. Мозговая. Киев ; Мелитополь : НПУ им. М. Драгоманова ; МГПУ им. Б. Хмельницкого, 2017. Т. 1. 382 с.</p> <p>4. Правова система України: історія, стан та перспективи : у 5 т. / Акад. прав. наук України. Харків : Право, 2009. Т. 2 : Конституційні засади правової системи України і проблеми її вдосконалення / заг. ред. Ю. П. Битяк. 576 с.</p> <p>5. Кучерявенко Н. П. Курс налогового права : в 6 т. Харьков : Право, 2007. Т. 4 : Особенная часть. Косвенные налоги. 536 с.</p>
<p>Матеріали конференцій, з'їздів</p>	<p>1. Антонович М. Жертви геноцидів першої половини ХХ століття: порівняльно-правовий аналіз. Голодомор 1932-1933 років: втрати української нації : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 4 жовт. 2016 р. Київ, 2017. С. 133-136.</p> <p>2. Анциперова І. І. Історико-правовий аспект акту про бюджет. Дослідження проблем права в Україні очима молодих вчених : тези доп. всеукр. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 24 квіт. 2014 р.). Запоріжжя, 2014. С. 134-137.</p> <p>3. Кононенко Н. Методология толерантности в системе общественных отношений. Формирование толерантного сознания в обществе : материалы VII междунар. антитеррорист. форума (Братислава, 18 нояб. 2010 г.). Киев, 2011. С. 145-150.</p> <p>4. Микитів Г. В., Кондратенко Ю. Позатекстові елементи як засіб формування медіакультури читачів науково-популярних журналів. Актуальні проблеми медіасвіту в Україні та світі : зб. тез доп. міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 3-4 берез. 2016 р. Запоріжжя, 2016. С. 50-53.</p> <p>5. Соколова Ю. Особливості впровадження проблемного навчання хімії в старшій профільній школі. Актуальні проблеми та перспективи розвитку медичних, фармацевтичних та природничих наук : матеріали III регіон. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 29 листоп. 2014 р. Запоріжжя, 2014. С. 211-212.</p>

Препринти	<ol style="list-style-type: none"> 1. Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль : Ін-т з проблем безпеки АЕС НАН України, 2006. 7, [1] с. (Препринт. НАН України, Ін-т проблем безпеки АЕС; 06-1). 2. Шилев Б. А., Воеводін В. Н. Расчеты параметров радиационного повреждения материалов нейтронами источника ННЦ ХФТИ / ANL USA с подкритической сборкой, управляемой ускорителем электронов. Харьков : ННЦ ХФТИ, 2006. 19 с.: ил., табл. (Препринт. НАН Украины, Нац. науч. центр «Харьк. физ.-техн. ин-т»; ХФТИ2006-4).
Законодавчі та нормативні документи	<ol style="list-style-type: none"> 1. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2013. 96 с. 2. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. Голос України. 2017. 27 верес. (№ 178-179). С. 10–22. 3. Повітряний кодекс України : Закон України від 19.05.2011 р. № 3393-VI. Відомості Верховної Ради України. 2011. № 48-49. Ст. 536. 4. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Дата оновлення: 28.09.2017. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18 (дата звернення: 15.11.2017). 5. Деякі питання стипендіального забезпечення : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 р. № 1050. Офіційний вісник України. 2017. № 4. С. 530–543. 6. Про Концепцію вдосконалення інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2017-2020 роки : Указ Президента України від 21.02.2017 р. № 43/2017. Урядовий кур'єр. 2017. 23 лют. (№ 35). С. 10. 7. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації : наказ Міністерства освіти і науки від 12.01.2017 р. № 40. Офіційний вісник України. 2017. № 20. С. 136–141. 8. Інструкція щодо заповнення особової картки державного службовця : затв. наказом Нац. агентства України з питань Держ. служби від 05.08.2016 р. № 156. Баланс-бюджет. 2016. 19 верес. (№ 38). С. 15–16.
Стандарти	<ol style="list-style-type: none"> 1. ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація). 2. ДСТУ ISO 6107-1:2004. Якість води. Словник термінів. Частина 1 (ISO 6107-1:1996, IDT). [Чинний від 2005-04-01]. Вид. офіц. Київ : Держспоживстандарт України, 2006. 181 с. 3. ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). [На заміну ДСТУ3582-97; чинний від 2013-08-22]. Вид. офіц. Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Інформація та документація).
Архівні документи	<ol style="list-style-type: none"> 1. Лист Голови Співки «Чорнобиль» Г. Ф. Лепіна на ім'я Голови Ради Міністрів УРСР В. А. Масола щодо реєстрації Статуту Співки та сторінки Статуту. 14 грудня 1989 р. ЦДАГО України (Центр. держ. архів громад. об'єднань України). Ф. 1. Оп. 32. Спр. 2612. Арк. 63, 64 зв., 71. 2. Матеріали Ради Народних комісарів Української Народної Республіки. ЦДАВО України (Центр. держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 1061. Оп. 1. Спр. 8–12. Копія; Ф. 1063. Оп. 3. Спр. 1–3. 3. Наукове товариство ім. Шевченка. Львів. наук. б-ка ім. В. Стефаніка НАН України. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 78. Арк. 1–7.
Каталоги	<ol style="list-style-type: none"> 1. Горницька І. П. Каталог рослин для работ по фитодиндизайну / Донец. ботан. сад НАН України. Донецк : Лебедь, 2005. 228 с. 2. Історико-правова спадщина України : кат. вист. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка; уклад.: Л. І. Романова, О. В. Земляніщина. Харків, 1996. 64 с. 3. Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області : кат.-довід. / авт.-упоряд.: М. Зобків та ін. ; Упр. культури Львів. облдержадмін., Львів. іст. музей. Львів : Новий час, 2003. 160 с.
Бібліографічні показники	<ol style="list-style-type: none"> 1. Боротьба з корупцією: нагальна проблема сучасності : бібліогр. показч. Вип. 2 / уклад.: О. В. Левчук, відп. за вип. Н. М. Чала ; Запорізький національний університет. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 60 с. 2. Микола Лукаш : біобібліогр. показч. / уклад. В. Савчин. Львів : Вид. центр ЛДУ

	<p>ім. І. Франка, 2003. 356 с. (Українська біобібліографія ; ч. 10).</p> <p>3. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича в незалежній Україні : бібліогр. покажч. / уклад.: Н. М. Загородна та ін.; наук. ред. Т. В. Марусик; відп. за вип. М. Б. Зушман. Чернівці : Чернівецький національний університет, 2015. 512 с. (До 140-річчя від дня заснування).</p> <p>4. Лисодед О. В. Бібліографічний довідник з кримінології (1992-2002) / ред. О. Г. Кальман. Харків : Одисей, 2003. 128 с.</p> <p>5. Яценко О. М., Любовець Н. І. Українські персональні бібліографічні покажчики (1856-2013). Київ : Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського, 2015. 472 с. (Джерела української біографістики ; вип. 3).</p>
Дисертації	<p>1. Авдєєва О. С. Міжконфесійні відносини у Північному Приазов'ї (кінець XVIII - початок XX ст.) : дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 / Запорізький національний університет. Запоріжжя, 2016. 301 с.</p> <p>2. Левчук С. А. Матриці Гріна рівнянь і систем еліптичного типу для дослідження статичного деформування складених тіл : дис. ... канд. фіз.-мат. наук : 01.02.04. Запоріжжя, 2002. 150 с.</p> <p>3. Вінченко О. М. Система динамічного контролю соціально-економічного розвитку промислового підприємства : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04. Дніпро, 2017. 424 с.</p>
Автореферати дисертацій	<p>1. Бондар О. Г. Земля як об'єкт права власності за земельним законодавством України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06. Київ, 2005. 20 с.</p> <p>2. Гнатенко Н. Г. Групи інтересів у Верховній Раді України: сутність і роль у формуванні державної політики : автореф. дис. ... канд. політ. наук : 23.00.02. Київ, 2017. 20 с.</p> <p>3. Кулініч О. О. Право людини і громадянина на освіту в Україні та конституційно-правовий механізм його реалізації : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02. Маріуполь, 2015. 20 с.</p>
Патенти	<p>1. Люмінісцентний матеріал: пат. 25742 Україна: МПК6 C09K11/00, G01T1/28, G21H3/00. № 200701472; заявл. 12.02.07; опубл. 27.08.07, Бюл. № 13. 4 с.</p> <p>2. Спосіб лікування синдрому дефіциту уваги та гіперактивності у дітей: пат. 76509 Україна. № 2004042416; заявл. 01.04.2004; опубл. 01.08.2006, Бюл. № 8 (кн. 1). 120 с.</p>
Частина видання: книги	<p>1. Баймуратов М. А. Імплементация норм международного права и роль Конституционного Суда Украины в толковании международных договоров / М. А. Баймуратов. Михайло Баймуратов: право як буття вченого : зб. наук. пр. до 55-річчя проф. М. О. Баймуратова / упоряд. та відп. ред. Ю. О. Волошин. К., 2009. С. 477–493.</p> <p>2. Гетьман А. П. Екологічна політика держави: конституційно-правовий аспект. Тридцять лет с экологическим правом : избранные труды. Харьков, 2013. С. 205–212.</p> <p>3. Коломоєць Т. О. Адміністративна деліктологія та адміністративна деліктність. Адміністративне право України : підручник / за заг. ред. Т. О. Коломоєць. Київ, 2009. С. 195–197.</p> <p>4. Алексеев В. М. Правовий статус людини та його реалізація у взаємовідносинах держави та суспільства в державному управлінні в Україні. Теоретичні засади взаємовідносин держави та суспільства в управлінні : монографія. Чернівці, 2012. С. 151–169.</p>
Частина видання: довідкове видання	<p>1. Кучеренко І. М. Право державної власності. Великий енциклопедичний юридичний словник / ред. Ю. С. Шемшученко. Київ, 2007. С. 673.</p> <p>2. Пирожкова Ю. В. Благодійна організація. Адміністративне право України : словник термінів / за ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Київ, 2014. С. 54–55.</p> <p>3. Сірий М. І. Судова влада. Юридична енциклопедія. Київ, 2003. Т. 5. С. 699.</p>
Частина видання: продовжуваного видання	<p>1. Коломоєць Т. О. Оцінні поняття в адміністративному законодавстві України: реалії та перспективи формування їх застосування. Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки. Запоріжжя, 2017. № 1. С. 36–46.</p> <p>2. Левчук С. А., Хмельницький А. А. Дослідження статичного деформування складених циліндричних оболонок за допомогою матриць типу Гріна. Вісник</p>

	<p>Запорізького національного університету. Фізико-математичні науки. Запоріжжя, 2015. № 3. С. 153–159.</p> <p>3. Левчук С. А., Рак Л. О., Хмельницький А. А. Моделювання статичного деформування складеної конструкції з двох пластин за допомогою матриць типу Гріна. Проблеми обчислювальної механіки і міцності конструкцій. Дніпропетровськ, 2012. Вип. 19. С. 212–218.</p> <p>4. Тарасов О. В. Міжнародна правособ'єктність людини в практиці Нюрнберзького трибуналу. Проблеми законності. Харків, 2011. Вип. 115. С. 200–206.</p>
Частина видання: періодичного видання (журналу, газети)	<p>1. Кулініч О. О. Право на освіту в системі конституційних прав людини і громадянина та його гарантії. Часопис Київського університету права. 2007. № 4. С. 88–92.</p> <p>2. Коломоєць Т., Колпаков В. Сучасна парадигма адміністративного права: генеза і поняття. Право України. 2017. № 5. С. 71–79.</p> <p>Коваль Л. Плюси і мінуси дистанційної роботи. Урядовий кур'єр. 2017. 1 листоп. (№ 205). С. 5.</p> <p>3. Біленчук П., Обіход Т. Небезпеки ядерної злочинності: аналіз вітчизняного і міжнародного законодавства. Юридичний вісник України. 2017. 20-26 жовт. (№ 42). С. 14–15.</p> <p>4. Bletskan D. I., Glukhov K. E., Frolova V. V. Electronic structure of 2H-SnSe₂: ab initio modeling and comparison with experiment. Semiconductor Physics Quantum Electronics & Optoelectronics. 2016. Vol. 19, No 1. P. 98–108.</p>
Електронні ресурси	<p>1. Влада очима історії : фотовиставка. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/photogallery/gallery?galleryId=15725757& (дата звернення: 15.11.2017).</p> <p>2. Шарая А. А. Принципи державної служби за законодавством України. Юридичний науковий електронний журнал. 2017. № 5. С. 115–118. URL: http://lsej.org.ua/5_2017/32.pdf.</p> <p>3. Ганзенко О. О. Основні напрями подолання правового нігілізму в Україні. Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки. Запоріжжя, 2015. № 3. – С. 20–27. – URL: http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivydannya/vznu/juridichni/VestUr2015v3/5.pdf. (дата звернення: 15.11.2017).</p> <p>4. Яцків Я. С., Мальцький Б. А., Бублик С. Г. Трансформація наукової системи України протягом 90-х років XX століття: період переходу до ринку. Наука та інновації. 2016. Т. 12, № 6. С. 6–14. DOI: https://doi.org/10.15407/scin12.06.006.</p>

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ВИДАННЯ

Лілія Іванівна МИХАЙЛИШИН

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
для підготовки курсових робіт з навчальної дисципліни
«Міжнародні економічні відносини»

Комп'ютерна верстка:
Коровчук Ю.І.

Підписано до друку 29 серпня 2019 р.
Формат 60x84 ¹/₁₆. Гарнітура Times/
Папір офсетний. Друк на дублюкаторі.
Умов. друк. арк. 2,8. Облік.-вид. арк. 2,3
Тираж 30 прим.

Друк: ПП «Таля»
77611, Івано-Франківська обл., Рожнятівський р-н, смт. Брошнів-Осада,
вул. Шкільна, 2
Тел.. (03474) 4-68-98
Код ЄДРПОУ: 20540365